

ALGEMENE VOORWAARDEN

CAR en Aansprakelijkheidsverzekering
voor bedrijven

Delta Lloyd Schadeverzekering NV
Amsterdam

MODEL
V 1014.CAR/AVB

ONDERDEEL
Technische Verzekeringen

INHOUD

ALGEMENE INFORMATIE

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN RUBRIEKEN I-VIII

Artikel 1	Algemene begripsomschrijvingen
Artikel 2	Einde van de contracttermijn
Artikel 3	Verplichtingen
Artikel 4	Premiebetaling
Artikel 5	Berekening definitieve premie/Herziening voorlopige premie
Artikel 6	Herziening van premie en voorwaarden
Artikel 7	Eigen risico
Artikel 8	Schadevaststelling
Artikel 9	Schaderegeling
Artikel 10	Schaderegeling terrorisme/Preventieve maatregelen
Artikel 11	Algemene uitsluitingen

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN RUBRIEKEN I-VI

Artikel 12	Begripsomschrijvingen
Artikel 13	Verzekerde werken
Artikel 14	Niet (automatisch) verzekerde werken en heiwerken
Artikel 15	Omvang van de dekking
Artikel 16	Verzekeringstermijn
Artikel 17	Uitsluiting onzorgvuldigheid
Artikel 18	Algemeen verhaalsrecht

RUBRIEK I HET WERK

Artikel 19	Dekking tijdens de bouwtermijn
Artikel 20	Dekking tijdens de onderhoudstermijn
Artikel 21	Verplichtingen
Artikel 22	Dekking na schade
Artikel 23	Uitsluitingen
Artikel 24	Te vergoeden bedrag

RUBRIEK II AANSPRAKELIJKHEID

Artikel 25	Begripsomschrijvingen
Artikel 26	Dekking tijdens de bouwtermijn
Artikel 27	Dekking tijdens de onderhoudstermijn
Artikel 28	Extra dekking
Artikel 29	Uitsluitingen
Artikel 30	Verhaalsrecht
Artikel 31	Schaderegeling
Artikel 32	Te vergoeden bedrag
Artikel 33	Andere verzekeringen

RUBRIEK III BESTAANDE EIGENDOMMEN OPDRACHTGEVER

Artikel 34	Begripsomschrijving bestaande eigen dommen opdrachtgever
Artikel 35	Dekking
Artikel 36	Verplichtingen
Artikel 37	Uitsluitingen
Artikel 38	Te vergoeden bedrag

RUBRIEK IV HULPMATERIAAL

- Artikel 39 Begripsomschrijving hulpmateriaal
- Artikel 40 Dekking
- Artikel 41 Verplichtingen
- Artikel 42 Uitsluitingen
- Artikel 43 Te vergoeden bedrag

RUBRIEK V EIGENDOMMEN BOUWDIRECTIE EN PERSONEEL

- Artikel 44 Begripsomschrijvingen
- Artikel 45 Dekking
- Artikel 46 Uitsluitingen
- Artikel 47 Te vergoeden bedrag

RUBRIEK VI TRANSPORT

- Artikel 48 Dekking
- Artikel 49 Uitsluitingen
- Artikel 50 Te vergoeden bedrag
- Artikel 51 Andere verzekeringen

RUBRIEK VIII AANSPRAKELIJKHEIDSDEKKING VOOR BEDRIJVEN

- Artikel 52 Begripsomschrijvingen
- Artikel 53 Omvang van de dekking
- Artikel 54 Uitsluitingen en bijzondere insluitingen
- Artikel 55 Schaderegeling
- Artikel 56 Bedrijfs- en productaansprakelijkheid
- Artikel 57 Werkgeversaansprakelijkheid
- Artikel 58 Milieuaansprakelijkheid

ALGEMENE INFORMATIE

Inleiding

In deze voorwaarden is beschreven onder welke voorwaarden de in de polis en bijbehorende aanhangsels aangegeven verzekeringsdekking van kracht is en wat de rechten en plichten zijn van de partijen bij deze verzekering. De bepalingen in de polis en de bijbehorende aanhangsels en mededelingen zijn specifiek toegesneden op de verzekering die u hebt afgesloten en gaan bij onderlinge verschillen vóór op hetgeen in deze voorwaarden vermeld staat.

Persoonsgegevens

Bij de aanvraag van een verzekering worden persoonsgegevens gevraagd. Deze worden door Delta Lloyd verwerkt ten behoeve van het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, voor het uitvoeren van marketingactiviteiten, ten behoeve van het waarborgen van de veiligheid en integriteit van de financiële sector, voor statistische analyse en om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen.

In verband met een verantwoord acceptatiebeleid kunnen wij uw gegevens raadplegen bij de Stichting CIS te Zeist. In dit kader kunnen deelnemers van Stichting CIS ook onderling gegevens uitwisselen. Doelstelling hiervan is risico's te beheersen en fraude tegen te gaan. Het privacyreglement van de Stichting CIS is van toepassing. Zie www.stichtingcis.nl.

Gegevens verzekeraar

De verzekering loopt bij Delta Lloyd Schadeverzekering NV, verder aangeduid als 'de maatschappij', gevestigd te Amsterdam aan de Spaklerweg 4, Postbus 1000, 1000 BA Amsterdam (Handelsregister KvK Amsterdam 33052073).

De maatschappij staat als aanbieder van (schade) verzekeringen geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en heeft een vergunning van De Nederlandsche Bank NV om het schadeverzekeringsbedrijf uit te oefenen.

Communicatiemethoden

Mededelingen van de maatschappij aan verzekeringnemer kunnen rechtsgeldig geschieden aan diens laatste bij de maatschappij bekende adres. Alle mededelingen van de maatschappij en verzekeringnemer aan elkaar kunnen ook rechtsgeldig geschieden aan de tussenpersoon via wiens bemiddeling deze verzekering loopt. Verzekeringnemer kan mededelingen ook langs elektronische weg doen via een uitdrukkelijk voor dat doel beschikbaar gesteld e-mailadres.

Klachten

Klachten over de uitvoering van de verzekeringsovereenkomst kunnen worden voorgelegd aan de directie van Delta Lloyd Schadeverzekering NV, Spaklerweg 4, Postbus 1000, 1000 BA Amsterdam. Wie geen gebruik wil maken van deze klachtenbehandelingsmogelijkheid, of de behandeling niet bevredigend vindt, kan het geschil voorleggen aan de rechter.

Geschillen

Op de verzekering is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen betreffende deze overeenkomst zijn onderworpen aan de uitspraak van de bevoegde rechter te Amsterdam, tenzij de verzekerde en de

maatschappij overeenkomen dat het geschil door arbitrage of op een andere wijze zal worden beslecht.

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN RUBRIEKEN I-VIII

ARTIKEL 1

ALGEMENE BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In deze polis wordt - tenzij in de Rubriekvoorwaarden (artikel 12 en verder) anders is omschreven - verstaan onder:

ARTIKEL 1.1

VERZEKERINGNEMER

De natuurlijke persoon of rechtspersoon die als zodanig in de polis is vermeld.

ARTIKEL 1.2

GELDIGHEIDSDUUR

De periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de datum van beëindiging van de verzekering.

ARTIKEL 1.3

VERZEKERINGSJAAR

De periode van de ingangsdatum van de verzekering tot de hoofdpremieervaldatum, alsmede elke aansluitende periode van 12 maanden. De periode vanaf de laatste hoofdpremieervaldatum tot de beëindigingsdatum van de polis geldt als verzekeringsjaar ook als deze korter is dan 12 maanden. Bij een geldigheidsduur korter dan 12 maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

ARTIKEL 1.4

HET WERK

- 1 Een object, in aanbouw en/of gereed, dat door of onder verantwoordelijkheid van verzekeringnemer is of wordt (op)geleverd;
- 2 de bouwcomponenten die voor rekening en risico van verzekeringnemer op het bouwterrein aanwezig zijn en bestemd zijn om blijvend in het werk te worden verwerkt;
- 3 de kosten, niet zijnde de materiaalkosten, voor de hulpconstructies en hulpwerken zoals steigers, bekistingen, damwanden, die op het bouwterrein in gebruik zijn om het object op de overeengekomen wijze te bouwen.

ARTIKEL 1.5

EINDWAARDE

De uiteindelijke aanneemsom van het verzekerde werk, onder verrekening van:

- de gerealiseerde en verrekenende stijgingen in prijzen en lonen;
- het meer- en minder werk en werken buiten bestek.

Indien met de maatschappij schriftelijk overeengekomen is dat onderstaande belangen zijn meeverzekerd, en indien deze belangen niet reeds in de aanneemsom zijn inbegrepen, wordt dit bedrag

vermeerderd met:

- de kosten van architecten, adviseurs en constructeurs;
- de kosten van toezicht en controle;
- de waarde van de door de opdrachtgever zelf uitgevoerde werkzaamheden;
- de waarde van de door de opdrachtgever gebruikte of beschikbaar gestelde bouwcomponenten;
- de BTW.

ARTIKEL 1.6 OMZET

De totale jaaromzet van verzekeringnemer

ARTIKEL 1.7 VERZEKERDE HOEDANIGHEID

De op het polisblad achter 'Verzekerd' omschreven bedrijfsactiviteit(en) of werkzaamheden.

ARTIKEL 1.8 GEBEURTENIS

Een voorval of een reeks met elkaar verband houdende voorvallen die één en dezelfde oorzaak hebben.

ARTIKEL 1.9 BESCHADIGING

Fysieke aantasting, die zich manifesteert in een blijvende verandering van vorm en/of structuur.

ARTIKEL 1.10 DIEFSTAL

Het wegnemen van zaken die een ander toebehoren, met het oogmerk om deze zich wederrechtelijk toe te eigenen.

ARTIKEL 1.11 ONDERHOUDSTERMIJN

De termijn die in bestek, (aannemings)overeenkomst en/of opdracht is overeengekomen voor het opheffen van de bij oplevering vastgestelde tekortkomingen.

ARTIKEL 1.12 ONTDEKKINGSTERMIJN

Een termijn die aanvangt op de dag volgend op die waarop de verzekeringstermijn voor het betreffende werk eindigt en waarbinnen schaden die binnen de verzekeringstermijn zijn ontstaan, maar eerst daarna zijn ontdekt, bij de verzekeraar kunnen worden aangemeld.

ARTIKEL 1.13 PREMIER RISQUE BEDRAG

Het bedrag dat, in geval van schade of verlies, maximaal wordt vergoed ongeacht de werkelijke waarde van het verzekerde belang.

ARTIKEL 1.14 BEREDDINGSKOSTEN

Alle kosten verbonden aan maatregelen die tijdens de geldigheidsduur van de verzekering door of vanwege een verzekerde worden getroffen, mits deze kosten gemaakt dienen te worden om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade waarvoor deze verzekering dekking biedt, af te wenden of om die schade te beperken.

Schade aan alle tot het werk behorende zaken en aan alle tot het werk behorende werkzaamheden die zijn uitgevoerd of opnieuw uitgevoerd zouden moeten worden, maken geen deel uit van de bereddingskosten.

ARTIKEL 1.15 OPRUIMINGSKOSTEN

De kosten voor afbraak, wegruimen en afvoeren van de verzekerde zaken, die niet reeds in de normale schadeopstelling zijn begrepen en die door verzekerde moeten worden gemaakt als noodzakelijk gevolg van een gedekte schade.

ARTIKEL 1.16 MILIEUAANTASTING

De uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende, besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

ARTIKEL 1.17 BRAND

Een door verbranding veroorzaakt en met vlammen gepaard gaand vuur buiten een haard, dat in staat is zich uit eigen kracht voort te planten.

Derhalve is onder andere géén brand:

- zegen, schroeien, smelten, verkolen, broeien;
- doorbranden van elektrische apparaten en motoren;
- oververhitten, doorbranden, doorbreken van ovens en ketels.

ARTIKEL 1.18 ONTPLOFFING

Onder schade door ontploffing wordt verstaan een gehele of gedeeltelijke vernieling onmiddellijk veroorzaakt door een eensklaps verloopende hevige krachtsuiting van gassen of dampen, met inachtneming van het volgende:

- 1 indien de ontploffing ontstaan is binnen een - al dan niet gesloten - vat, dan moet:
  - een opening in de wand van het vat ontstaan zijn door de druk van de zich daarin bevindende gassen of dampen en
  - door die opening moet de druk binnen en buiten het vat plotseling aan elkaar gelijk geworden zijn.Hoe de gassen of dampen ontstaan zijn respectievelijk of die al dan niet voor de ontploffing aanwezig waren, is niet relevant;
- 2 indien de ontploffing ontstaan is buiten een vat dan

moet die krachtsuiting het onmiddellijke gevolg zijn van een scheikundige reactie.

Onder ontploffing wordt niet verstaan: implosie.

ARTIKEL 1.19 MOLEST

- Gewapend conflict: elk geval waarin staten of andere daarmee vergelijkbare partijen elkaar, of de één de ander, met militaire machtsmiddelen bestrijden. Het gewapend optreden van militaire eenheden onder de verantwoordelijkheid van internationale organisaties zoals de Verenigde Naties, de Noord Atlantische Verdrags Organisatie of de West-Europese Unie wordt ook hieronder verstaan;
- burgeroorlog: een min of meer georganiseerde gewapende strijd tussen inwoners van dezelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is;
- opstand: georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, dat gericht is tegen het openbaar gezag;
- binnenlandse onlusten: min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, die zich op verschillende plaatsen binnen een staat voordoen;
- oproer: een min of meer georganiseerde, plaatselijke gewelddadige beweging, die gericht is tegen het openbaar gezag;
- munitie: een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van een gewapende macht, die gericht is tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

ARTIKEL 1.20 ATOOMKERNREACTIE

Iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt zoals kernfusie, kernsplijting, kunstmatige en natuurlijke radioactiviteit.

ARTIKEL 2 EINDE VAN DE CONTRACTTERMIJN

- 1 Het contract eindigt:
  - 1 indien verzekeringnemer uiterlijk 2 maanden voor de contractvervaldatum schriftelijk aan de maatschappij het contract heeft opgezegd;
  - 2 indien de maatschappij uiterlijk 2 maanden voor de contractvervaldatum schriftelijk heeft opgezegd;
  - 3 volgens de bepalingen van artikel 16.1.3;
  - 4 volgens de bepalingen van artikel 3.2;
  - 5 volgens de bepalingen van artikel 4;
  - 6 volgens de bepalingen van artikel 6.
- 2 Bij opzegging volgens artikelen 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.6 bestaat de mogelijkheid de verzekering voor reeds begonnen werken tegen nader overeen te komen premie en voorwaarden, met uitzondering van Rubriek VIII, te verlengen tot het einde van de bouwtermijn of de onderhoudstermijn. Verzekeringnemer dient in dat geval vóór de beëindigingsdatum hierover afspraken te maken met de maatschappij. De dekking vervalt indien niet binnen 14 dagen na de beëindigingsdatum van het contract opgave is gedaan van de nog onder handen zijnde werken, met per werk vermelding van:
  - een omschrijving van het werk met de locatie;
  - de nog te factureren bedragen;

- de datum waarop het werk zal worden opgeleverd.

ARTIKEL 3 VERPLICHTINGEN

ARTIKEL 3.1 ALGEMENE VERPLICHTINGEN

- 1 Verzekeringnemer en/of verzekerde(n) zijn verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van alle in de polis genoemde verplichtingen;
- 2 verzekeringnemer is verplicht de maatschappij zo spoedig mogelijk, en in ieder geval binnen een maand te informeren:
  - als hij bekend is met het aanvragen van zijn faillissement dan wel surseance van betaling;
  - als hij anderszins het vrije beheer over zijn vermogen verliest;
  - als zijn onderneming in liquidatie treedt.

ARTIKEL 3.2 VERPLICHTINGEN BIJ RISICOWIJZIGING

De verzekering is aangegaan op grond van de door verzekerden verstrekte inlichtingen. Verzekeringnemer dient de maatschappij zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te stellen in geval van:

- 1 wijziging van de verzekerde hoedanigheid en/of de aard van de verzekerde werkzaamheden;
- 2 wijziging van de rechtsvorm waarbinnen het verzekerde beroep of bedrijf wordt uitgeoefend;
- 3 levering en/of behandeling van zaken die niet valt binnen het kader van de verzekerde hoedanigheid;
- 4 het oprichten van vestigingen buiten Nederland;
- 5 andere gewijzigde omstandigheden.

Indien door een wijziging het risico voor de maatschappij wijzigt heeft de maatschappij het recht de premie en/of voorwaarden met ingang van het tijdstip van de wijziging aan te passen of kan met ingang van de wijziging de opzegging door de maatschappij plaatsvinden met inachtneming van een termijn van 2 maanden. Indien verzekeringnemer met de herziening van premie en/of voorwaarden niet akkoord gaat, heeft verzekeringnemer het recht de verzekering op te zeggen. De opzegging dient schriftelijk te geschieden binnen een maand na de mededeling van de voorgestelde herziening.

ARTIKEL 3.3 VERPLICHTINGEN BIJ HET UITVOEREN VAN DE WERKZAAMHEDEN

- 1 Stutten en stempelen
Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan dragende constructies, dienen deze afdoende te worden (door)gestempeld.
- 2 Brandgevaarlijke werkzaamheden
Bij het uitvoeren van werkzaamheden zoals lassen, snijden, slijpen, vlamsolderen, verfafbranden, dakdekken en dergelijke dienen er voldoende bedrijfsvaardige brandblusmiddelen binnen handbereik aanwezig te zijn. Indien wordt gewerkt met of in de directe omgeving van brandbare materialen, zoals rieten daken, kunststof isolatie en dergelijke, is het noodzakelijk dat deze

materialen op adequate wijze worden afgeschermd met bijvoorbeeld branddekens.

- 3 Kabels, leidingen en andere ondergrondse zaken
Voor aanvang van werkzaamheden in de grond (o.a. heien, ontgraven) dient verzekeringnemer, conform de wettelijke verplichtingen, bij het Kadaster of andere daartoe bevoegde instanties of leidingbeheerders onderzoek te doen naar de ligging van kabels en leidingen. Daarnaast dient verzekeringnemer te onderzoeken of er binnen het werkterrein andere ondergrondse infrastructuur aanwezig zijn, zoals buizen, duikers, leiding-schachten, kunstwerken en dergelijke.
Als blijkt of het vermoeden bestaat dat er zich dergelijke zaken in het werkterrein bevinden, dan dienen deze handmatig te worden vrij gegraven. Als dit laatste niet mogelijk is dan dient de exacte locatie te worden vastgesteld met behulp van daarvoor bestemde opsporings- en/of detectie-apparatuur.
Bij ont- en/of ondergraven van kabels, leidingen en dergelijke dienen deze voorzien te worden van deugdelijke ondersteuning en bescherming en bij het aanvullen van de ontgravingen dienen de aanwijzingen van de betrokken kabel- en/of leidingbeheerder(s) te worden opgevolgd.

ARTIKEL 3.4

VERPLICHTINGEN BIJ SCHADE

In geval van schade respectievelijk een gebeurtenis welke tot schade zou kunnen leiden, is (zijn) verzekerde(n) verplicht:

- 1 de maatschappij zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, kennis te geven;
- 2 de maatschappij alle van belang zijnde gegevens te verstrekken;
- 3 alle stukken die op de schade betrekking hebben, zoals brieven, dagvaardingen, schikkingsvoorstellen enz., aan de maatschappij door te zenden;
- 4 de maatschappij kennis te geven van alle andere verzekeringen die dekking bieden voor de geleden schade;
- 5 zich te onthouden van alles wat de belangen van de maatschappij kan benadelen, waaronder erkenning van aansprakelijkheid;
- 6 alle beschadigde delen voor inspectie of expertise te bewaren, tenzij dit leidt tot vergroting van de eventueel te vergoeden schade;
- 7 alle redelijkerwijs te verlangen medewerking tot regeling en vaststelling van de schade te verlenen en voorts aan de maatschappij of de door de maatschappij benoemde deskundige(n) op verzoek toegang te verschaffen tot bouwterreinen, het werk of enig onderdeel daarvan dat volgens mededeling beschadigd is;
- 8 aan de maatschappij over te laten: het regelen van schade, het voeren van een burgerlijk geding en het nemen van alle beslissingen die hieruit voortvloeien of hiermede in verband staan;
- 9 alle aanwijzingen van de maatschappij of de door de maatschappij benoemde deskundige(n) op te volgen;
- 10 in geval van een (vermoeden van een) strafbaar feit: binnen 24 uur na constatering aangifte te doen bij de politie en andere daarvoor in aanmerking komende instanties;

- 11 binnen redelijke grenzen alle maatregelen te nemen die tot voorkoming of vermindering van de schade kunnen leiden.

ARTIKEL 3.5

NIET NAKOMEN VAN VERPLICHTINGEN

Indien een verzekerde de verplichtingen genoemd in artikel 3.1, 3.2 en 3.4 of elders in de polis niet is nagekomen en daardoor de belangen van de maatschappij heeft geschaad, kan de schade die de maatschappij lijdt in mindering worden gebracht op de uitkering, of kan verzekerde zijn recht op schadevergoeding verliezen.

Indien een verzekerde de verplichtingen genoemd in artikel 3.3.1 en 3.3.2 niet is nagekomen, geldt voor schade die hiermee verband houdt een eigen risico van 10% van het schadebedrag, met een minimum van € 2.500,00 en een maximum van € 50.000,00 per gebeurtenis.

Voor schade die verband houdt met het niet nakomen van de verplichtingen genoemd in artikel 3.3.3 geldt een eigen risico van € 12.500,00 per aanspraak en is het verzekerd bedrag beperkt tot maximaal € 125.000,00 per aanspraak.

De genoemde eigen risico's gelden boven de eigen risico's die in de polis genoemd worden.

ARTIKEL 4

PREMIEBETALING

- 1 Gevolg van wanbetaling bij aanvangspremie
De aanvangspremie, dat is de eerste premie die na het sluiten of na een tussentijdse wijziging van de verzekering verschuldigd wordt, daaronder begrepen de kosten en de assurantiebelasting, dient binnen dertig dagen door de maatschappij te zijn ontvangen. Indien verzekeringnemer de aanvangspremie niet tijdig betaalt, wordt - zonder dat een aanmaning door de maatschappij is vereist - geen dekking verleend ten aanzien van alle gebeurtenissen die na gestelde termijn hebben plaatsgevonden en voor alle aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten van na deze termijn. Bij weigeren van betaling vervalt de dekking per ingangsdatum.
- 2 Gevolg van wanbetaling bij vervolgpremie
Verzekeringnemer dient de vervolgpremie, de premie die verzekeringnemer wegens vervolgttermijnen en bij stilzwijgende verlenging van de verzekering verschuldigd wordt, daaronder begrepen de kosten en de assurantiebelasting, vooruit te betalen op de premievervaldatum. Indien verzekeringnemer de vervolgpremie niet tijdig betaalt, wordt geen dekking verleend ten aanzien van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden en voor aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten na de veertiende dag nadat de maatschappij verzekeringnemer schriftelijk heeft aangemaand en betaling voor de vervolgpremie is uitgebleven. Bij weigeren van betaling vervalt de dekking per premievervaldatum.
- 3 Herstel dekking bij betaling achteraf
Verzekeringnemer blijft verplicht de premie te voldoen. De dekking wordt weer van kracht op de dag na de dag waarop hetgeen verzekeringnemer verschuldigd is, voor het geheel, dus inclusief alle

tot dan toe onbetaald gebleven opeisbare premie-termijnen, door de maatschappij is ontvangen. Gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden en handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden gedurende de periode waarin er geen dekking was, zijn niet verzekerd.

4 Premierestitutie bij opzegging

Behalve bij opzegging wegens opzet de maatschappij te misleiden, wordt bij tussentijdse opzegging de lopende premie naar billijkheid verminderd.

ARTIKEL 5

BEREKENING DEFINITIEVE PREMIE / HERZIENING VOORLOPIGE PREMIE

1 Voorschotpremie

De premie die per premiebetalingstermijn in rekening wordt gebracht is de voorschotpremie. Deze voorschotpremie is gebaseerd op de voor het betreffende verzekeringsjaar te verwachten omzet.

2 Naverrekening en definitieve premie

Verzekeringnemer is verplicht steeds binnen 3 maanden na het verstrijken van een verzekeringsjaar de omzet over het betreffende jaar aan de maatschappij op te geven en de maatschappij in de gelegenheid te stellen deze opgave te controleren. Met inachtneming van het gestelde in artikel 1.6 en artikel 13.2 wordt de definitieve premie berekend over de omzet in het betreffende verzekeringsjaar. Naar gelang de definitieve premie hoger of lager is dan de betaalde (aangepaste) voorschotpremie, is verzekeringnemer verplicht bij te betalen of is de maatschappij verplicht premie terug te betalen. De definitieve premie bedraagt ten minste 75% van de voorschotpremie. Indien verzekeringnemer in gebreke blijft, heeft de maatschappij het recht de definitieve premie zelf vast te stellen met een minimum van 150% van de voorschotpremie.

3 Aanpassing voorschotpremie

De voorschotpremie van het lopende verzekeringsjaar wordt vastgesteld op basis van de opgave van verzekeringnemer over de te verwachten omzet, of gelijkgesteld aan de definitieve premie van het afgelopen jaar, tenzij anders wordt overeengekomen. Naar gelang de vastgestelde voorschotpremie hoger of lager is dan de betaalde voorschotpremie, is de verzekeringnemer verplicht bij te betalen of is de maatschappij verplicht premie terug te betalen.

ARTIKEL 6

HERZIENING VAN PREMIE EN VOORWAARDEN

1 Tussentijdse aanpassing

De maatschappij heeft het recht de premie en/of voorwaarden voor verzekeringen van dezelfde soort als deze verzekering te herzien en deze verzekering tussentijds aan de nieuwe premie en/of voorwaarden aan te passen. De maatschappij zal verzekeringnemer van tevoren schriftelijk in kennis stellen van de aanpassing.

2 Recht om aanpassing te weigeren

Indien de aanpassing leidt tot een hogere premie

of tot voorwaarden die voor de verzekeringnemer nadeliger zijn, dan heeft de verzekeringnemer het recht de aanpassing te weigeren. Indien verzekeringnemer van dit recht gebruik maakt, dient deze de verzekering voor de aanpassingsdatum, doch uiterlijk een maand na de datum van kennisgeving van de aanpassing, schriftelijk aan de maatschappij op te zeggen met de aanpassingsdatum als beëindigingsdatum. De verzekeringnemer heeft niet het recht om de aanpassing te weigeren als de wijziging van premie en/of voorwaarden voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen.

ARTIKEL 7

EIGEN RISICO

In geval van schade onder meerdere rubrieken als gevolg van één gebeurtenis, zal slechts eenmaal een eigen risico - en wel het hoogst toepasselijke - op het totale schadebedrag in mindering worden gebracht. Dit eigen risico kan wel verhoogd worden met het in artikel 3.5 genoemde extra eigen risico, indien niet voldaan is aan de in dat artikel genoemde verplichtingen.

ARTIKEL 8

SCHADEVASTSTELLING

- 1 De schadevaststelling zal geschieden in onderling overleg tussen verzekeringnemer en de maatschappij, of bij onderling goedvinden door één deskundige. Honorarium en kosten van de deskundige komen ten laste van de maatschappij;
- 2 indien verzekeringnemer en de maatschappij geen overeenstemming bereiken met betrekking tot de benoeming van één deskundige, benoemen verzekeringnemer en de maatschappij elk een deskundige. Beide deskundigen dienen voor de aanvang van hun werkzaamheden een derde deskundige te benoemen, die in geval van gebrek aan overeenstemming over de oorzaak of omvang van de schade, binnen de grenzen van de beide rapportages, het schadebedrag heeft vast te stellen;
- 3 verzekeringnemer en de maatschappij dragen ieder de honoraria en kosten van de eigen deskundige; honoraria en kosten van de derde deskundige worden door beide partijen ieder voor de helft gedragen;
- 4 medewerking aan het voorafgaande houdt geen erkenning in van aansprakelijkheid door de maatschappij. Een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 7:900 e.v. BW, kan uitsluitend tot stand komen tussen verzekeringnemer en de maatschappij.

ARTIKEL 9

SCHADEREGELING

De schade zal worden geregeld met, en de schadevergoeding zal worden uitgekeerd aan de verzekeringnemer. De verzekeringnemer wordt geacht daartoe door alle partijen onder deze polis onherroepelijk gemachtigd te zijn. Deze machtiging eindigt indien aan verzekeringnemer (voorlopige) surseance van betaling wordt verleend, bij faillissement van de verzekeringnemer en wanneer de verzekeringnemer anderszins het vrije beheer over zijn vermogen verliest of zijn onderneming in liquidatie treedt.

ARTIKEL 10

SCHADEREGELING TERRORISME / PREVENTIEVE MAATREGELEN

1 Herverzekering bij NHT

De maatschappij heeft zich voor het terrorisme herverzekerd bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade NV (NHT).

2 Begripsomschrijvingen

Onder terrorisme wordt verstaan:

- gewelddadige handelingen en/of gedragingen, in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen, alsmede
- het (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen

als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren en/of schade aan zaken ontstaat, dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks van aanslagen, respectievelijk het verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

Onder preventieve maatregelen wordt in dit artikel verstaan: van overheidswege en/of door verzekerde(n) en/of derde(n) getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme af te wenden of - indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt - de gevolgen daarvan te beperken.

3 Uitkeringsprotocol

Op de schaderegeling van een schade als gevolg van terrorisme is het 'Protocol afwikkeling claims' van de NHT van toepassing. Een afschrift van de volledige tekst van het protocol is verkrijgbaar bij de maatschappij of te raadplegen op www.terroris-meverzekerd.nl.

4 Beperking schadevergoedingsplicht

Bij schade als gevolg van gebeurtenissen die (direct of indirect) verband houden met:

- terrorisme of preventieve maatregelen
- handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme of preventieve maatregelen

geldt dat de schadevergoeding door de maatschappij kan worden beperkt tot het bedrag van de uitkering die de maatschappij, overeenkomstig de toepassing van het Uitkeringsprotocol, ontvangt van de NHT.

De NHT beslist of er sprake is van een terrorismeschade. Op vergoeding kan niet eerder aanspraak worden gemaakt dan na deze beslissing en de bekendmaking van het bedrag van de vergoeding. Als de verzekering betrekking heeft op materiële schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dan wel op gevolgschade van dergelijke schade, geldt dat door de NHT per verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro zal worden uitgekeerd, ongeacht het aantal afgegeven polissen. Voor de toepassing

hiervan geldt dat rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer. Onder verzekerde locatie wordt hierbij verstaan alle op het risicoadres aanwezige, door verzekeringnemer verzekerde objecten, alsmede daarbuiten gelegen objecten op minder dan vijftig meter afstand van elkaar gelegen en waarvan tenminste één op het risicoadres is gelegen.

5 Verlies van recht op uitkering

In afwijking van hetgeen elders in de polis is bepaald, vervalt elk recht op schadevergoeding of uitkering als de melding van de claim niet is gedaan binnen twee jaar nadat de NHT heeft beslist of er sprake is van een terrorismeschade.

ARTIKEL 11

ALGEMENE UITSLUITINGEN

De maatschappij is geen vergoeding verschuldigd:

- 1 in geval van schade veroorzaakt door of ontstaan uit molest, als vermeld in artikel 1.19;
- 2 in geval van schade veroorzaakt door, opgetreden bij of voortvloeiend uit atoomkernreacties, als vermeld in artikel 1.20, onverschillig hoe deze zijn ontstaan;
- 3 in geval van schade veroorzaakt door, of ontstaan uit confiscatie, naasting, rekwisitie of opvordering door enige militaire macht of burgerlijke autoriteit;
- 4 in geval van schade en/of aansprakelijkheid voor schade als direct of indirect gevolg van of enig verband houdend met asbest of asbesthoudende materialen in welke vorm of samenstelling ook. Deze uitsluiting is van toepassing indien en voor zover de schade of aansprakelijkheid voor schade voortvloeit uit de eigenschappen van asbest;
- 5 in geval van schade en/of verliezen (en/of aansprakelijkheid daarvoor) als gevolg van, veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit:
  - terrorisme of preventieve maatregelen als omschreven in artikel 10;
  - handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme of preventieve maatregelen.Deze uitsluiting is alleen van toepassing indien en voor zover de verzekering betrekking heeft op niet in Nederland gelegen risico's, volgens de definitie in artikel 1.1 van de Wet op het financieel toezicht onder 'staat waar het risico is gelegen';
- 6 indien de verzekerde die de schade lijdt een verkeerde voorstelling van zaken heeft gegeven of een onware opgave heeft gedaan.

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN RUBRIEKEN I-VI (CAR)

ARTIKEL 12

ALGEMENE BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In de Rubrieken I t/m VI wordt - tenzij in de Rubriekvoorwaarden (artikel 19 - 51) anders is omschreven - verstaan onder:

ARTIKEL 12.1

VERZEKERDE(N)

- 1 de verzekeringnemer
- 2 de opdrachtgever c.q. de bouwdirectie
- 3 de hoofdaannemer(s)
- 4 de (onder)aannemer(s)
- 5 de architect(en), de constructeur(s), alsmede de adviseur(s)

ARTIKEL 12.2

NORMALE ZORGVULDIGHEID

- 1 Kennis van de huidige stand der techniek ten behoeve van de uit te voeren werken;
- 2 naleven van overheidsvoorschriften;
- 3 naleven van vergunningsvoorwaarden.

ARTIKEL 13

VERZEKERDE WERKEN

1 Verzekerde werken

De verzekering heeft betrekking op alle door of in opdracht van verzekeringnemer uit te voeren werken zoals omschreven op het polisblad mits:

- 1 de uitvoering van een werk begint na de ingangsdatum volgens het polisblad;
- 2 de in het bestek, (aannemings)overeenkomst en/of opdracht voorgeschreven bouwtermijn, die ligt tussen het begin van een werk en de oplevering, niet langer is dan de bouwtermijn volgens het polisblad;
- 3 de geschatte eindwaarde van een werk het betreffende maximum zoals op het polisblad bij Rubriek I vermeld, niet te boven gaat.

2 Afmelden werken

Werken waarvoor een ander dan verzekeringnemer de verzekeringsplicht op zich heeft genomen en waarvoor verzekeringnemer geen dekking wenst, moeten vóór de aanvang van de werkzaamheden door verzekeringnemer schriftelijk bij de maatschappij worden afgemeld onder vermelding van een omschrijving van het werk met de locatie, aanvangsdatum, bouwtermijn en de aanneemsom.

ARTIKEL 14

NIET (AUTOMATISCH) VERZEKERDE WERKEN EN HEIWERKEN

1 Niet automatisch meeverzekerd

Werken die aan de navolgende criteria voldoen zijn niet automatisch meeverzekerd:

- 1 werken waarbij bron- of diepwellbemaling wordt toegepast;
- 2 weg- en waterbouwkundige werken, alsmede rioleringswerken;

- 3 werken waarbij hei- en trillingswerkzaamheden (funderingswerken en/of damwanden) worden verricht, met uitzondering van de in artikel 14.2 omschreven heiverken;
- 4 werken waarbij ontgraven wordt beneden aanlegniveau van bestaande fundering, en waarbij het ontgraven niet kan worden uitgevoerd onder natuurlijk talud;
- 5 werken waarbij springstoffen worden toegepast anders dan voor het gebruik ten behoeve van schiethamers;
- 6 werkzaamheden aan gas- en stoomturbines;
- 7 offshore projecten;
- 8 werken in de petrochemische industrie;
- 9 werken die niet voldoen aan de op het polisblad vermelde werksomschrijving of niet voldoen aan de in artikel 13.1 genoemde eisen.

2 Heiverken

Binnen het raam van de dekking van deze polis zijn wel automatisch meeverzekerd heiverken waarbij zich geen bebouwing bevindt binnen een straal van 15 meter en heiverken die:

- worden uitgevoerd binnen een straal van 15 meter vanaf onderheide en in goede staat verkerende belendingen en/of bestaande eigendommen van de opdrachtgever en
- waarbij er houten palen, of stalen buispalen met een schachtdiameter van maximaal 273 mm en een voetplaat met een diameter van maximaal 290 mm, of prefab betonpalen met een maximale doorsnede van 250 x 250 mm worden toegepast en
- waarbij er niet dieper wordt ingeheid dan het paalpuntniveau van de belendingen en/of bestaande eigendommen van de opdrachtgever zoals omschreven in artikel 34 en
- waarbij de afstand tussen de bestaande palen en de nieuw in te heien palen minimaal 3 x de diameter/doorsnede van de nieuw in te heien palen bedraagt.

Deze dekking geldt uitsluitend indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- eventuele in de grond aanwezige obstakels dienen voor het heien te worden verwijderd;
- direct voorafgaand aan de heiverkzaamheden dient een vooropname te worden gemaakt van de direct aangrenzende belendingen en/of bestaande eigendommen van de opdrachtgever. In deze vooropname dient elk visueel waarneembaar bouwtechnisch gebrek, zowel binnen als buiten, gedateerd te worden omschreven en duidelijk op foto te worden vastgelegd. De vooropnames dienen te worden uitgevoerd conform de Richtlijn Bouwkundige Opname van het NIVRE.

3 Aanmelden werken

Indien verzekeringnemer toch dekking wenst voor de in artikel 14.1 genoemde werken en/of voor heiverken die niet voldoen aan het gestelde in artikel 14.2, dient de melding hiervan uiterlijk 14 dagen voor aanvang van die werkzaamheden door de maatschappij te zijn ontvangen.

Indien de maatschappij het aangemelde werk niet of niet op de normale poliscondities wenst te verzekeren deelt de maatschappij dit uiterlijk

10 dagen na ontvangst van de melding mede aan verzekeringnemer - voor zover van toepassing - onder vermelding van premie en voorwaarden.

ARTIKEL 15

OMVANG VAN DE DEKKING

De verzekering dekt de risico's van verzekerde(n) zoals omschreven in de rubrieken die op het polisblad van toepassing zijn verklaard, voor zover deze het gevolg zijn van een onzekere gebeurtenis. Dit betekent dat het voor verzekeringnemer onzeker moet zijn geweest dat de gebeurtenis zich zou voordoen of dat hieruit schade zou ontstaan. De dekking is uitsluitend van toepassing indien de schade en/of de aansprakelijkheid voor schade is ontstaan tijdens de verzekeringstermijn van het betreffende werk, en voor het einde van de ontdekkingstermijn bij de maatschappij is aangemeld. De ontdekkingstermijn bedraagt twaalf maanden.

ARTIKEL 16

VERZEKERINGSTERMIJN

- 1 De dekking voor de afzonderlijke verzekerde werken eindigt:
  - 1 ten aanzien van de bouwtermijn: bij oplevering of technisch gereedkomen van het werk, waarbij de verzekerde bouwtermijn een maximum heeft zoals genoemd op het polisblad;
  - 2 ten aanzien van de onderhoudstermijn, indien meeverzekerd: op de dag nadat de voor het werk overeengekomen onderhoudstermijn verstrekken is. Indien de overeengekomen onderhoudstermijn langer is dan de maximale onderhoudstermijn die vermeld staat op het polisblad, dan eindigt de dekking op de dag nadat deze maximale onderhoudstermijn verstrekken is.
Als aanvangsmoment van de onderhoudstermijn geldt het moment van de oplevering of het technisch gereedkomen van het werk;
- 3 wanneer het faillissement van verzekeringnemer wordt uitgesproken, met inachtneming van het volgende:
  - gedurende een periode van maximaal 2 maanden blijft de verzekering van kracht uitsluitend ten behoeve van de overige genoemde verzekerden;
  - tijdens deze periode heeft een verzekerde of een andere bij het werk betrokken partij het recht een verzekering af te sluiten voor het betreffende werk voor de resterende bouwtermijn op nader overeen te komen premie en voorwaarden;
  - de verzekering eindigt na 2 maanden of zoveel eerder als hierboven genoemde verzekering tot stand is gekomen.Derhalve zijn uitgesloten schaden en/of aansprakelijkheid voor schaden die buiten de verzekeringstermijn(en) ontstaan zijn, ongeacht het tijdstip waarop zij worden veroorzaakt.
- 2 Indien van een werk de maximale bouwtermijn - zoals genoemd op het polisblad - wordt overschreden, dan heeft verzekeringnemer het recht de verzekering voor de bouwtermijn van dat werk te verlengen tegen nader overeen te komen premie

en voorwaarden. Verzekeringnemer dient in dat geval vóór de overschrijding van de op het polisblad genoemde termijn de maatschappij hiervan in kennis te stellen. Mocht ten aanzien van de bovengenoemde verlenging van de bouwtermijn geen overeenstemming worden bereikt, dan vervalt de eventuele medeverzekering van de onderhoudstermijn voor dat werk.

- 3 Indien delen van een werk vóór beëindiging van de verzekerde bouwtermijn worden opgeleverd, dan eindigt voor die delen op dat moment de bouwtermijn en gaat de onderhoudstermijn in, indien meeverzekerd. Voor de opgeleverde delen geldt vanaf dat moment tot het einde van de in artikel 16.1 en 16.2 omschreven verzekeringsstermijn tevens de polisdekking die hierna onder Rubriek III is omschreven, tot een maximum van 100.000 euro per gebeurtenis (premier risque) voor alle deelopleveringen tezamen.

ARTIKEL 17

UITSLUITING ONZORGVULDIGHEID

De maatschappij is geen vergoeding verschuldigd in geval van schade die ontstaat indien de (gevolmachtigde van de) directie van de verzekerde die de schade lijdt, bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden niet de normale zorgvuldigheid zoals omschreven in artikel 12.2 heeft betracht.

ARTIKEL 18

ALGEMEEN VERHAALSRECHT

Als de maatschappij een schade onder de polis vergoedt, is de maatschappij gerechtigd deze schade te verhalen op de veroorzakende (mede)verzekerde partij die de normale zorgvuldigheid niet in acht heeft genomen of de verplichtingen uit de polis niet is nagekomen.

RUBRIEK I HET WERK

ARTIKEL 19

DEKKING TIJDENS DE BOUWTERMIJN

Tijdens de bouwtermijn dekt de verzekering de schade die een verzekerde lijdt als gevolg van:

- 1 beschadiging van het werk, ongeacht door welke oorzaak. Uitdrukkelijk wordt bepaald dat schade veroorzaakt door de aard of een gebrek van de verzekerde zaak is meeverzekerd;
- 2 diefstal van bouwcomponenten als omschreven in artikel 1.4.2.

De volgende belangen zijn alleen verzekerd indien dit met de maatschappij schriftelijk is overeengekomen:

- werkzaamheden die niet door of in opdracht van verzekeringnemer of diens onderaannemers worden uitgevoerd;
- bouwcomponenten die niet voor rekening en risico van verzekeringnemer of diens onderaannemers op het bouwterrein aanwezig zijn.

ARTIKEL 20

DEKKING TIJDENS DE ONDERHOUDSTERMIJN

- 1 Tijdens de verzekerde onderhoudstermijn dekt de

verzekering de schade die een verzekerde lijdt door beschadiging van het werk:

- veroorzaakt door een verzekerde tijdens werkzaamheden uit hoofde van verplichtingen volgens de onderhoudsbepalingen van bestek, (aannemings)overeenkomst en/of opdracht;
  - waarvan de oorzaak ligt vóór het begin van de onderhoudstermijn, mits de oorzaak verband houdt met de totstandkoming van het werk.
- 2 In afwijking van het bovenstaande geldt ten aanzien van werkzaamheden die nog als onderdeel van het werk moeten worden uitgevoerd een dekking volgens artikel 19, echter met dien verstande dat:
- bedoelde werkzaamheden niet meer dan 10% van de eindwaarde van het werk mogen omvatten, met een maximum van 25.000 euro;
  - de uitsluiting in artikel 23.2 gehandhaafd blijft;
  - het einde van de onderhoudstermijn hierdoor niet wordt beïnvloed.

ARTIKEL 21

VERPLICHTINGEN

In aanvulling op de verplichtingen van artikel 3 geldt het volgende:

C.V.-ketels, radiatoren, sanitair, inbouwapparatuur, koper en andere diefstalgevoelige materialen dienen zich te bevinden in een opstal die deugdelijk is afgesloten conform de richtlijnen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen, of in een stalen container die is afgesloten met inbraakwerend hang- en sluitwerk, voorzien van het SKG** of een gelijkwaardig keurmerk. Indien niet aan deze verplichting is voldaan, of als er geen zichtbare sporen van braak aan de opstal of de stalen container zijn, is de daaruit voortvloeiende schade van dekking uitgesloten.

ARTIKEL 22

DEKKING NA SCHADE

- 1 Na het herstel van een gedekte schade tijdens de bouwtermijn blijft de verzekering - ongeacht de uitbetaalde bedragen aan schade en/of kosten - zonder bijbetaling van premie voor het volle verzekerde bedrag van kracht.
- 2 Als het herstel van een gedekte schade leidt tot een verlenging van de bouwtermijn is deze verlenging zonder aanvullende premie meeverzekerd. Dit geldt ook als de totale bouwtermijn daardoor de maximale bouwtermijn als vermeld op het polisblad overschrijdt. De verlenging van de verzekerde bouwtermijn bedraagt maximaal het aantal dagen dat benodigd is voor het herstel van de gedekte schade.
- 3 Voor het herstel van gedekte schaden gedurende de verzekerde onderhoudstermijn biedt de verzekering alleen dekking conform artikel 19 als de kosten van de herstelwerkzaamheden niet meer dan 10% van de eindwaarde van het werk bedragen, met een maximum van 25.000 euro. Het einde van de onderhoudstermijn wordt niet beïnvloed en uitsluiting in artikel 23.2 blijft gehandhaafd.
- 4 Indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden als omschreven in artikel 22.3, geldt dat de verzekering ten aanzien van het herstel van een schade na afloop van de bouwtermijn uitsluitend van kracht

is nadat overeenstemming is bereikt over aanvullende premie en voorwaarden.

ARTIKEL 23

UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van de verzekering uitgesloten:

- 1 beschadiging van het werk of enig deel daarvan, dat vóór de oplevering anders dan ten behoeve van de bouw in gebruik wordt genomen, voor zover deze schade het gevolg is van zodanig gebruik;
- 2 beschadiging door brand en/of ontploffing tijdens de onderhoudstermijn van het werk;
- 3 schade die niet bestaat uit reparatie- en/of vervangingskosten, zoals bedrijfsschade en andere vormen van niet-materiële schade;
- 4 kosten van verbetering en/of veranderingen van ontwerp, constructie of bouwmethodene;
- 5 extra kosten door het gebruik van componenten van een andere soort of kwaliteit dan de beschadigde;
- 6 extra kosten om vervanging of herstel te bespoedigen;
- 7 beschadiging toegebracht ten behoeve van het werk, tenzij deze dient tot herstel van een gedekte schade;
- 8 de materialen waaruit de hulpconstructies en hulpwerken als omschreven onder Rubriek IV zijn opgebouwd, voor zover deze materialen niet bestemd zijn om blijvend in het verzekerde werk te worden verwerkt;
- 9 de kosten van herlevering van bouwcomponenten die moeten worden vervangen omdat zij met een gebrek of tekortkoming op het bouwterrein zijn aangevoerd. Indien geen herlevering plaatsvindt, worden op de schadevergoeding in mindering gebracht de kosten die aan herlevering verbonden zouden zijn geweest;
- 10 beschadigingen die bestaan uit normale slijtage, corrosie, oxidatie of een andere normale geleidelijke achteruitgang.
- 11 schade aan (delen van) het werk die het rechtstreekse gevolg is van een ondeugdelijk vormings-, vervaardigings- of bewerkingsproces, inclusief de voor- of nabehandeling, tenzij de oorzaak hiervan geheel buiten dat proces is gelegen en verzekerde hiermee in redelijkheid geen rekening kon of behoefde te houden.

ARTIKEL 24

TE VERGOEDEN BEDRAG

In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis:

- 1 ten hoogste de eindwaarde van het werk, maar nooit meer dan 130% van het op het polisblad onder Rubriek I vermelde verzekerde bedrag gezamenlijk voor:
  - reparatie- en/of vervangingskosten, of indien reparatie en/of vervanging niet plaatsvindt: een schadevergoeding naar redelijkheid en billijkheid, met als maximum de reparatie- en/of vervangingskosten.In geval van reparatie of vervanging van materialen met antiques- of monumentale waarde wordt maximaal 150% vergoed van de kosten van nieuwe materialen die de beschadigde

materialen in kwaliteit het meest benaderen.

In alle andere gevallen wordt geen rekening gehouden worden met antiquiteits- of monumentale waarde;

- bereddingskosten tot maximaal 50% van het verzekerde bedrag;
- 2 voor opruimingskosten maximaal 10% van het op het polisblad onder Rubriek I vermelde verzekerde bedrag;
- 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8.

RUBRIEK II AANSPRAKELIJKHEID

ARTIKEL 25

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In deze rubriek wordt verstaan onder:

ARTIKEL 25.1

VERZEKERDEN

In aanvulling op hetgeen is vermeld in artikel 12.1 gelden voor deze rubriek tevens als verzekerden:

- 6 de ondergeschikten van de onder artikel 12.1.1 t/m 12.1.5 genoemde verzekerden.

ARTIKEL 25.2

SCHADE TEN GEVOLGE VAN AANSPRAKELIJKHEID

1 Schade aan personen

Letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade.

2 Schade aan zaken

Beschadiging, waaronder vernietiging of vermissing, van zaken van derden en de hieruit voortvloeiende schade, mits de beschadiging zelf niet van polisdekking is uitgesloten.

ARTIKEL 26

DEKKING TIJDENS DE BOUWTERMIJN

De maatschappij vergoedt de schade ten gevolge van de aansprakelijkheid van een verzekerde ter zake van schade ontstaan tijdens de verzekerde bouwtermijn en veroorzaakt bij de uitvoering van het verzekerde werk, met inachtneming van het bepaalde in artikel 22.2. De dekking is uitsluitend van toepassing indien een vordering tot schadevergoeding voor de eerste maal is ingesteld tijdens de verzekeringstermijn van het betreffende werk of binnen een jaar na afloop hiervan.

ARTIKEL 27

DEKKING TIJDENS DE ONDERHOUDSTERMIJN

Tijdens de verzekerde onderhoudstermijn geldt dezelfde dekking als tijdens de verzekerde bouwtermijn, doch uitsluitend voor schade, die:

- 1 rechtstreeks verband houdt met het uitvoeren van werkzaamheden uit hoofde van verplichtingen volgens de onderhoudsbepalingen van bestek, (aannemings)overeenkomst en/of opdracht;
- 2 voortvloeit uit werkzaamheden zoals genoemd in artikel 22.3.

ARTIKEL 28

EXTRA DEKKING

De verzekering dekt tevens, zo nodig boven het maximale verzekerde bedrag:

- 1 de kosten van verweer tegen al dan niet gegronde aanspraken van benadeelden, alsmede de uit een eventueel proces voortvloeiende proceskosten, tot betaling waarvan een verzekerde mocht worden veroordeeld, mits de leiding van dit verweer, overeenkomstig artikel 3.4.8, bij de maatschappij berust;
- 2 de wettelijke rente voor zover deze loopt over het door de verzekering gedekte deel van de hoofdsom.

ARTIKEL 29

UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen is van de verzekering uitgesloten aansprakelijkheid voor:

- 1 schaden aan belangen zoals omschreven in rubriek 1.4, 34, 39 en 44.2; het voor de overige rubrieken geldende eigen risico wordt niet vergoed;
- 2 schade die voortvloeit uit een verhaalsactie van de maatschappij uit hoofde van artikel 18;
- 3 schaden aan zaken, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade, die een verzekerde toebehoren of die hij, of een ander voor hem, op het moment van het toebrengen van de beschadiging om een of andere reden onder zich heeft;
- 4 schaden toegebracht met of door motorrijtuigen, (lucht)vaartuigen, hijskranen en werkmaterieel, hun aanhangers en de lading van deze voer- en werktuigen. Binnen het raam van de dekking onder deze rubriek is echter wel verzekerd:
  - 1 ten aanzien van het verkeersrisico: het meerdere boven het krachtens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.) te verzekeren minimum bedrag, of zoveel meer als elders gedekt blijkt te zijn. Deze dekking geldt alleen voor mechanisch voortbewogen voertuigen of andere voorwerpen waarop de W.A.M. van toepassing is;
  - 2 ten aanzien van het werkrisico: schade toegebracht door stationair opgesteld werkmaterieel tijdens de uitvoering van werkzaamheden, met inachtneming van hetgeen in artikel 33 wordt bepaald;
- 5 schaden bestaande uit winstderving en/of tijdverlet en/of bedrijfsschade van een verzekerde en/of van een toekomstig eigenaar en/of gebruiker van het werk;
- 6 schaden voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of soortgelijk beding, behalve indien en voor zover er ook aansprakelijkheid zonder deze bedingen bestaan zou hebben;
- 7 schaden verband houdende met een milieuaantasting, tenzij deze milieuaantasting een plotselinge onzekere gebeurtenis is en deze gebeurtenis niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in) werkend proces;
- 8 letsel of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, van personen die beroepsmatig bij de bouw betrokken zijn;
- 9 schaden voortvloeiende uit rechtmatige daad;
- 10 schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit:

- 1 opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten, dit met terzijdestelling van het bepaalde in artikel 17;
  - 2 gedragingen die onder de omschrijving onder artikel 29.10.1 vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.
- Aan het opzettelijk karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat deze niet in staat is zijn/haar wil te bepalen;
- 11 zuivere vermogensschade;
  - 12 schaden aan bestaande tuinen, tuinrichtingen, bomen, beplantingen, erscheidingen, bestratingen, straatmeubilair en dergelijke. Deze uitsluiting geldt niet indien er sprake is van een plotselinge en onvoorziene gebeurtenis.

ARTIKEL 30 VERHAALSRECHT

In tegenstelling tot het vermelde in artikel 18 is de maatschappij die een schade onder deze rubriek vergoedt, uitsluitend gerechtigd deze schade te verhalen op de veroorzakende (mede)verzekerde ingeval de schade voor de laatstgenoemde het beoogde of zekere gevolg is van diens handelen of nalaten.

ARTIKEL 31 SCHADEREGELING

In afwijking van artikel 9 geldt dat de maatschappij het recht heeft met benadeelde(n) schikkingen te treffen en het bedrag van de schadevergoeding rechtstreeks aan de benadeelde(n) uit te betalen.

ARTIKEL 32 TE VERGOEDEN BEDRAG

- In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis voor alle verzekerden tezamen:
- 1 ten hoogste het op het polisblad onder Rubriek II vermelde verzekerde bedrag;
  - 2 het bepaalde in artikel 28;
  - 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8.

ARTIKEL 33 ANDERE VERZEKERINGEN

- 1 Indien de schade op enige andere verzekering - waarbij Rubriek VIII wordt gezien als een andere verzekering - is gedekt, of zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, loopt de onderhavige verzekering als excedent van, respectievelijk als verschil in condities met hetgeen op de andere verzekering is gedekt. De maatschappij is in zodanig geval binnen het raam van deze dekking slechts aansprakelijk indien en voor zover de schade niet onder een andere verzekering is gedekt.
- 2 Een eigen risico van een onder een andere verzekering gedekte schade wordt niet vergoed.

RUBRIEK III BESTAANDE EIGENDOMMEN OPDRACHTGEVER

ARTIKEL 34 BEGRIPSOMSCHRIJVING BESTAANDE EIGENDOMMEN OPDRACHTGEVER

Onder bestaande eigendommen opdrachtgever wordt verstaan: zaken die eigendom van de opdrachtgever zijn of waarvoor deze krachtens overeenkomst verantwoordelijk is.

Hieronder zijn niet begrepen bouwcomponenten die bij de uitvoering van het werk in de onroerende zaak zijn of worden verwerkt en andere zaken die onder enige andere rubriek van deze polis verzekerd kunnen worden.

ARTIKEL 35 DEKKING

Tijdens de verzekerde bouw- en onderhoudstermijn dekt deze rubriek de schade die de opdrachtgever lijdt voor zover dit een beschadiging betreft van bestaande eigendommen van de opdrachtgever, die rechtstreeks is veroorzaakt door de uitvoering van het werk en die veroorzaakt is door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde.

Schade door brand of ontploffing is uitsluitend verzekerd indien de schade niet onder enige andere verzekering is gedekt, of zou zijn gedekt indien deze verzekering niet zou hebben bestaan. In geval van schade door brand of ontploffing zal maximaal het verzekerde bedrag voor rubriek III worden uitgekeerd, met een maximum van 100.000 euro per gebeurtenis.

ARTIKEL 36 VERPLICHTINGEN

In aanvulling op de verplichtingen van artikel 3 geldt het volgende:

- 1 stofgevoelige materialen dienen te worden verwijderd en/of afdoende te worden afgeschermd en/of ingepakt;
- 2 tijdens werkzaamheden aan daken en/of gevels van bestaande eigendommen van de opdrachtgever dienen deze dagelijks na beëindiging van de werkzaamheden en/of bij onderbreking wegens slechte weersomstandigheden, waterdicht te worden afgedekt met dekzeilen en/of gelijkwaardige materialen. Deze afdekking(en) dient(en) op adequate wijze te zijn geballast of vastgezet.

Indien aan deze verplichtingen niet is voldaan, is de daaruit voortvloeiende schade van dekking uitgesloten.

ARTIKEL 37 UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van de verzekering uitgesloten:

- 1 schade die niet bestaat uit reparatie- en/of vervangingskosten, zoals bedrijfsschade en andere vormen van niet-materiële schade;
- 2 schade ten gevolge van bestaande gebreken en/of scheurvorming, alsmede het verergeren van bestaande gebreken en/of scheurvorming;
- 3 beschadiging van:
  - motorrijtuigen en (lucht)vaartuigen;
  - kranen, bulldozers, draglines en ander

- werkmaterieel;
  - gereedschappen, machines en werktuigen;
  - keten, loodsen en andere tijdelijke onderkomens en hun inhoud, die ten behoeve van het werk al dan niet daadwerkelijk worden gebruikt;
  - hulpconstructies en/of hulpwerken (zoals steigers, bekistingen, damwanden);
- 4 geld en geldswaardige papieren;
  - 5 extra kosten door het gebruik van zaken van een andere soort en/of kwaliteit dan de beschadigde;
  - 6 extra kosten om vervanging en/of reparatie te bespoedigen;
  - 7 beschadiging toegebracht ten behoeve van het werk, tenzij deze dient tot herstel van een gedekte schade;
  - 8 schaden verband houdende met een milieuaantasting, tenzij deze milieuaantasting een plotselinge onzekere gebeurtenis is en deze gebeurtenis niet het rechtstreeks gevolg is van een langzaam (in) werkend proces;
  - 9 schade aan de uit de sloop afkomstige en te sparen materialen. In geval van te veel of te ver wegslopen van de te handhaven delen van de bestaande eigendommen wordt geen vergoeding verleend voor de hierdoor ontstane meerkosten;
  - 10 voor schaden aan bestaande tuinen, tuininrichtingen, bomen, beplantingen, erfscheidingen, bestratingen, straatmeubilair en dergelijke. Deze uitsluiting geldt niet indien er sprake is van een plotselinge en onvoorziene gebeurtenis.

ARTIKEL 38

TE VERGOEDEN BEDRAG

In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis voor alle verzekerden tezamen:

- 1 ten hoogste het op het polisblad onder Rubriek III vermelde verzekerde bedrag, waarbij de maatschappij geen beroep doet op onderverzekering, gezamenlijk voor:
  - de reparatiekosten, met dien verstande dat voor zaken die aan slijtage onderhevig zijn voor normale slijtage een redelijke aftrek nieuw voor oud wordt toegepast.
In geval van reparatie of vervanging van materialen met antiques- of monumentale waarde wordt maximaal 150% vergoed van de reparatie- of vervangingskosten van nieuwe materialen die de oude in kwaliteit het meest benaderen.
Indien reparatie niet mogelijk is of de reparatiekosten c.q. de vervangingskosten méér bedragen dan het verschil tussen de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór en onmiddellijk ná de gebeurtenis, wordt uitsluitend het verschil tussen deze waarden vergoed;
  - reddingskosten tot maximaal 50% van het verzekerde bedrag;
- 2 voor opruimingskosten maximaal 10% van het op het polisblad onder Rubriek III vermelde verzekerde bedrag;
- 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8.

RUBRIEK IV HULPMATERIAAL

ARTIKEL 39

BEGRIPSOMSCHRIJVING HULPMATERIAAL

In deze rubriek wordt verstaan onder hulpmateriaal: de op het bouwterrein aanwezige:

- 1 hulpconstructies en/of hulpwerken (zoals steigers, bekistingen, damwanden);
- 2 keten, loodsen en hun inhoud;
- 3 gereedschappen, machines en werktuigen.

ARTIKEL 40

DEKKING

Tijdens de verzekerde bouw- en onderhoudstermijn dekt de verzekering de schade aan hulpmateriaal in eigendom van verzekeringnemer of gehuurd door verzekeringnemer, voor zover het betreft:

- 1 beschadiging, ongeacht door welke oorzaak;
- 2 diefstal;

mits dit hulpmateriaal nodig is om het werk uit te voeren op de wijze die is aangegeven in bestek, (aannemings)overeenkomst en/of opdracht of de daaruit voortvloeiende onderhoudsverplichtingen.

Gehuurd hulpmateriaal is uitsluitend verzekerd indien verzekeringnemer kan aantonen dat hij voor dit hulpmateriaal de verzekeringsplicht op zich heeft genomen.

ARTIKEL 41

VERPLICHTINGEN

In aanvulling op de verplichtingen van artikel 3 geldt dat de verzekerde hulpmaterialen dagelijks na beëindiging van de werkzaamheden, indien qua omvang mogelijk, dienen te worden opgeslagen in een opstal die deugdelijk is afgesloten conform de richtlijnen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen of in een stalen container die is afgesloten met inbraakwerend hang- en sluitwerk, voorzien van het SKG** of een gelijkwaardig keurmerk.

Indien niet aan bovengenoemde verplichtingen is voldaan, of als er geen zichtbare sporen van braak aan de opstal of de stalen container zijn, is de daaruit voortvloeiende schade van dekking uitgesloten.

ARTIKEL 42

UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van deze verzekering uitgesloten:

- 1 schade die niet bestaat uit reparatie- en/of vervangingskosten, zoals bedrijfsschade en andere vormen van niet-materiële schade;
- 2 schade aan varend en drijvend materieel, (lucht) vaartuigen, kranen, draglines, motorrijtuigen, bulldozers en ander mechanisch voortbewogen transport- of werkmaterieel;
- 3 schade aan belangen zoals omschreven in artikel 1.4 en 34;
- 4 schade veroorzaakt door de aard of een gebrek van de zaak;
- 5 geld en geldswaardige papieren;
- 6 extra kosten door het gebruik van zaken van een andere soort of kwaliteit dan de beschadigde;
- 7 extra kosten om vervanging of reparatie te bespoedigen.

ARTIKEL 43

TE VERGOEDEN BEDRAG

In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis:

- 1 ten hoogste het op het polisblad onder Rubriek IV vermelde verzekerde bedrag, waarbij de maatschappij geen beroep doet op onderverzekering, gezamenlijk voor:
  - de reparatiekosten, met dien verstande dat voor zaken die aan slijtage onderhevig zijn, voor normale slijtage een redelijke aftrek nieuw voor oud wordt toegepast. Indien reparatie niet mogelijk is of de reparatiekosten c.q. de vervangingskosten méér bedragen dan het verschil tussen de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór en onmiddellijk ná de gebeurtenis, wordt uitsluitend het verschil tussen deze waarden vergoed. In geval van diefstal wordt de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór de gebeurtenis vergoed;
  - bereddingskosten tot maximaal 50 % van het verzekerde bedrag;
- 2 voor opruimingskosten maximaal 10% van het op het polisblad onder Rubriek IV vermelde verzekerde bedrag;
- 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8.

RUBRIEK V EIGENDOMMEN BOUWDIRECTIE EN PERSONEEL

In deze rubriek wordt verstaan onder:

ARTIKEL 44

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

ARTIKEL 44.1

VERZEKERDEN

In aanvulling op hetgeen is vermeld in artikel 12.1 gelden voor deze rubriek tevens als verzekerden:

- 6 de ondergeschikten van de onder artikel 12.1.1 t/m 12.1.5 genoemde verzekerden.

ARTIKEL 44.2

EIGENDOMMEN BOUWDIRECTIE EN PERSONEEL

De op of nabij het werk aanwezige persoonlijke eigendommen van de bouwdirectie en van personen in dienst van verzekerden en werkzaam op het bouwterrein.

ARTIKEL 45

DEKKING

Tijdens de verzekerde bouw- en onderhoudstermijn dekt de verzekering de schade aan eigendommen bouwdirectie en personeel die een verzekerde lijdt voor zover dit betreft:

- 1 beschadiging, ongeacht door welke oorzaak;
- 2 diefstal, waarbij zichtbare sporen van braak aanwezig zijn aan de opstal of aan het voertuig waarin de eigendommen zich bevonden.

ARTIKEL 46

UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van deze verzekering uitgesloten:

- 1 schade die niet bestaat uit reparatie- en/of vervangingskosten, zoals bedrijfsschade en andere vormen van niet-materiële schade;
- 2 motorrijtuigen en andere mechanisch voortbewogen transportmiddelen;
- 3 geld en geldswaardige papieren;
- 4 schade veroorzaakt door de aard of een gebrek van de zaak.

ARTIKEL 47

TE VERGOEDEN BEDRAG

In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis:

- 1 ten hoogste het op het polisblad onder Rubriek V vermelde verzekerde bedrag, waarbij de maatschappij geen beroep doet op onderverzekering, gezamenlijk voor:
  - de reparatiekosten, met dien verstande dat voor zaken die aan slijtage onderhevig zijn voor normale slijtage een redelijke aftrek nieuw voor oud wordt toegepast. Indien reparatie niet mogelijk is of de reparatiekosten c.q. de vervangingskosten méér bedragen dan het verschil tussen de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór en onmiddellijk ná de gebeurtenis, wordt uitsluitend het verschil tussen deze waarden vergoed. In geval van diefstal wordt de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór de gebeurtenis vergoed;
  - bereddingskosten tot maximaal 50% van het verzekerde bedrag;
- 2 voor opruimingskosten maximaal 10% van het op het polisblad onder Rubriek V vermelde verzekerde bedrag;
- 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8.

RUBRIEK VI TRANSPORT

ARTIKEL 48

DEKKING

Tijdens de verzekerde bouw- en onderhoudstermijn dekt de verzekering de beschadiging of diefstal van componenten tijdens transport binnen het op het polisblad vermelde dekkingengebied, voor zover dit landen betreft die liggen binnen de grenzen van de Europese Unie. Voorwaarde voor dekking is dat het transport voor rekening en risico van verzekeringnemer geschiedt en dat de plaats van afzending is gelegen binnen het hiervoor omschreven dekkingengebied. De verzekering dekt tevens de bijdrage in averijgrosse, ook al wordt daardoor de maximale schadevergoeding volgens artikel 50 overschreden.

De dekking gaat in op het moment dat de componenten worden opgenomen om het transport naar het bouwterrein aan te vangen, en eindigt zodra de componenten op het werk zijn aangekomen, maar in elk geval binnen 30 dagen na aanvang van het risico.

ARTIKEL 49 UITSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van de verzekering uitgesloten:

- 1 schade die gedekt is onder Rubriek I;
- 2 zeetransport;
- 3 schade veroorzaakt door de aard of een gebrek van de zaak;
- 4 diefstal van lading uit niet afgesloten (motor) voertuigen;
- 5 schade die niet bestaat uit reparatie- en/of vervangingskosten, zoals bedrijfsschade en andere vormen van niet-materiële schade;
- 6 extra kosten door het gebruik van zaken van een andere soort of kwaliteit dan de beschadigde;
- 7 extra kosten om vervanging of reparatie te bespoedigen;
- 8 beschadigingen die bestaan uit normale slijtage, corrosie, oxidatie of een andere normale geleidelijke achteruitgang.

ARTIKEL 50 TE VERGOEDEN BEDRAG

In geval van schade vergoedt de maatschappij per gebeurtenis:

- 1 ten hoogste het op het polisblad onder Rubriek VI vermelde verzekerde bedrag, gezamenlijk voor:
  - de reparatiekosten, met dien verstande dat voor zaken die aan slijtage onderhevig zijn, voor normale slijtage een redelijke aftrek nieuw voor oud wordt toegepast.
Indien reparatie niet mogelijk is of de reparatiekosten c.q. de vervangingskosten méér bedragen dan het verschil tussen de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór en onmiddellijk ná de gebeurtenis, wordt uitsluitend het verschil tussen deze waarden vergoed.
In geval van diefstal wordt de waarde van het betrokken object onmiddellijk vóór de gebeurtenis vergoed;
  - bereddingskosten tot ten hoogste 50% van het verzekerde bedrag;
- 2 voor opruimingskosten maximaal 10% van het op het polisblad onder Rubriek VI vermelde verzekerde bedrag;
- 3 de kosten van het vaststellen van de schade zoals bepaald in artikel 8;
- 4 de bijdrage in averijgrosse zoals bepaald in artikel 48.

ARTIKEL 51 ANDERE VERZEKERINGEN

- 1 Indien de schade op enige andere verzekering is gedekt, of zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, loopt de onderhavige verzekering als excedent van, respectievelijk als verschil in condities met hetgeen op de andere verzekering is gedekt. De maatschappij is in zodanig geval binnen het raam van deze dekking slechts aansprakelijk indien en voor zover de schade niet onder een andere verzekering is gedekt.
- 2 Een eigen risico van een onder een andere verzekering gedekte schade wordt niet vergoed.

RUBRIEK VIII AANSPRAKELIJKHEIDSDEKKING VOOR BEDRIJVEN

ARTIKEL 52 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In deze rubriek wordt verstaan onder:

ARTIKEL 52.1 VERZEKERDE(N)

- 1 de verzekeringnemer in zijn verzekerde hoedanigheid als omschreven in de polis;
- 2 de bestuurders en commissarissen van verzekeringnemer, handelend als zodanig;
- 3 de ondergeschikten (waaronder mede begrepen vrijwilligers en stagiairs), familieleden en huisgenoten van verzekeringnemer, voor zover zij werkzaamheden verrichten voor verzekeringnemer binnen het raam van zijn verzekerde hoedanigheid;
- 4 de personeelsverenigingen, pensioenfondsen en andere fondsen, instellingen en stichtingen in het kader van de verhouding tussen verzekeringnemer en zijn ondergeschikten, alsmede de bestuurders en ondergeschikten daarvan, handelend als zodanig;
- 5 andere mede in de polis omschreven natuurlijke of rechtspersonen, waaronder mede te verstaan de bestuurders en commissarissen, in de verzekerde hoedanigheid.

ARTIKEL 52.2 SCHADE

- 1 Schade aan personen
letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade.
- 2 Schade aan zaken
beschadiging, waaronder vernietiging of vermissing van zaken van anderen dan verzekeringnemer, en de hieruit voortvloeiende schade mits de beschadiging zelf niet van polisdekking is uitgesloten.

ARTIKEL 52.3 DERDEN

Iedere andere persoon dan de aansprakelijk gestelde verzekerde.

ARTIKEL 52.4 HANDELEN OF NALATEN

Een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een handelen of nalaten wordt gelijk gesteld de aansprakelijkheid voor schade:

- 1 welke krachtens de wet op grond van een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid voor zijn rekening komt;
- 2 welke op grond van de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde(n) komt.

ARTIKEL 52.5 AANSPRAAK

Een door een derde tegen een verzekerde ingestelde vordering tot vergoeding van schade, voortvloeiend uit

een handelen of nalaten van een verzekerde. Meerdere aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, worden als één aanspraak beschouwd indien deze:

- 1 met elkaar verband houden, of
- 2 uit elkaar voortvloeien, of
- 3 uit hetzelfde handelen of nalaten voortvloeien, of
- 4 uit een opeenvolgend handelen of nalaten, met dezelfde oorzaak, voortvloeien.

Deze aanspraken worden geacht te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak in de reeks werd aangemeld.

ARTIKEL 52.6 OMSTANDIGHEID

Een of meer feiten waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat zij zullen leiden tot een aanspraak en die voortvloeien uit of verband houden met een bepaald handelen of nalaten.

ARTIKEL 53 OMVANG VAN DE DEKKING

ARTIKEL 53.1 VERZEKERD/VEREISTEN INZAKE AANSPRAAK

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van verzekerde(n) zoals nader omschreven in deze rubriek, voor zover de verzekerde handelt binnen het raam van zijn verzekerde hoedanigheid. Voor deze rubriek geldt als voorwaarde voor dekking dat:

- 1 de aanspraak (zie artikel 52.5) voor de eerste maal tegen verzekerde(n) is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld en ontvangen, en
- 2 de aanspraak, respectievelijk een omstandigheid die tot een aanspraak zou kunnen leiden, bij het aangaan van de verzekering bij zowel verzekeringnemer als bij de aansprakelijk gestelde verzekerde(n) niet bekend was.

ARTIKEL 53.2 BETEKENIS TIJDSTIP AANMELDING

Indien een omstandigheid overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.4, onmiddellijk nadat de verzekerde daarvan kennis droeg, tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit - ongeacht op welk tijdstip - geacht worden te zijn ingesteld op die meldingsdatum. In een dergelijk geval zijn de verzekeringsvoorwaarden van toepassing die op die datum van kracht waren. De limiet per verzekeringsjaar die geldt voor het jaar van de melding, geldt eveneens voor de aanspraken die uit deze omstandigheden-meldingen voortvloeien.

ARTIKEL 53.3 INLOOPDEKKING

- 1 Inloop bij aanvang van de verzekering
Aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van de verzekering, zijn

verzekerd tijdens de overeengekomen duur van het inlooprisico tot de overeengekomen limieten en voorwaarden.

- 2 Inloop bij (risico)uitbreiding van de dekking
Indien op verzoek van verzekeringnemer de polisdekking wordt uitgebreid, geldt deze uitbreiding ook voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van die uitbreiding tijdens de overeengekomen duur en tot de overeengekomen limieten en voorwaarden.
- 3 Melding van aanspraak bij beperking van de dekking
Indien op verzoek van verzekeringnemer de polisdekking van rubriek VIII wordt beperkt, geldt de polisdekking ten aanzien van deze beperking uitsluitend voor aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden voor de wijzigingsdatum van de polisdekking, tenzij de maatschappij na melding van die beperking verzekeringnemer schriftelijk meldt dat de in dit artikel omschreven dekking pas van kracht is nadat over premie en voorwaarden een aanvullende overeenkomst is gesloten.

Indien sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, dan is bepalend de datum van aanvang van deze reeks.

ARTIKEL 53.4 MELDING VAN AANSPRAKEN NA BEËINDIGINGSDATUM

Uit artikel 53.1 vloeit voort dat aanspraken of omstandigheden die aan de maatschappij worden gemeld na de beëindiging van de verzekering of van de dekking onder Rubriek VIII niet zijn verzekerd.

- 1 Beëindiging door de maatschappij
Indien de maatschappij gebruik maakt van het recht om de verzekering te beëindigen anders dan wegens het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens, heeft verzekeringnemer het recht om tot maximaal één jaar na de feitelijke beëindigingsdatum aanspraken te melden.
- 2 Beëindiging wegens staking bedrijfsactiviteiten
Indien de verzekering eindigt wegens beëindiging van de (verzekerde) beroeps-/bedrijfsactiviteiten dan geldt het in dit artikel genoemde recht tot maximaal drie jaar. Aanspraken die gemeld worden in deze verlengde meldingstermijnen, vallen onder de dekking indien zij voortvloeien uit handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur van de verzekering.
- 3 Toerekening aan laatste verzekeringsjaar
Voor aanspraken aangemeld binnen de termijn van één respectievelijk drie jaar als genoemd in dit artikel, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar waarin de beëindigingsdatum is gelegen. De voor dit jaar geldende limiet per verzekeringsjaar is op deze aanspraken van toepassing. De in de artikelen 53.4.1. en 53.4.2 omschreven dekking geldt niet indien de maatschappij met in achtneming van de geldende polisvoorwaarden verzekeringnemer schriftelijk meldt dat daarover voor de feitelijke beëindigingsdatum een aanvullende overeenkomst dient te worden gesloten.

ARTIKEL 53.5

VERZEKERD BEDRAG

- 1 Verzekerd bedrag per aanspraak
De maatschappij vergoedt voor alle verzekerden tezamen, per aanspraak de schade tot ten hoogste het in de polis genoemde verzekerde bedrag per gebeurtenis.
- 2 Verzekerd bedrag per verzekeringsjaar
Ter zake van alle in enig verzekeringsjaar aangeelde aanspraken en/of omstandigheden tezamen kunnen nimmer meer rechten aan de polis worden ontleend dan tot maximaal tweemaal het in de polis genoemde bedrag per gebeurtenis. De datum van de eerste schriftelijke melding bij de maatschappij van de aanspraak respectievelijk van een omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.
- 3 Extra vergoedingen
De verzekering geeft recht op vergoeding van:
  - 1 bereddingskosten
de bereddingskosten zoals omschreven in artikel 1.14;
  - 2 kosten van verweer
de kosten van met goedvinden of op verlangen van de maatschappij verleende rechtsbijstand en/of gevoerde procedures tegen ingestelde aanspraken, ook al blijken deze ongegrond, met inbegrip van de proceskosten tot betaling waarvan verzekerde mocht worden veroordeeld. Indien de schadevergoedingsplicht van verzekerde het verzekerde bedrag per aanspraak overschrijdt, zullen de hier bedoelde kosten worden vergoed naar de verhouding tussen het verzekerde bedrag en de schadevergoedingsplicht van verzekerde;
  - 3 wettelijke rente
de wettelijke rente over dat deel van de hoofdsom dat onder de dekking van deze verzekering valt.De aldus omschreven kosten en rente worden tezamen vergoed tot maximaal het in de polis vermelde verzekerde bedrag per aanspraak, respectievelijk per verzekeringsjaar, ongeacht de hoogte van reeds verleende - of nog te verlenen - schadevergoeding uit hoofde van de betreffende aanspraak.

Op de vergoeding van bereddingskosten en kosten van verweer is het eigen risico niet van toepassing.

ARTIKEL 53.6

DEKKINGSGBIED

- 1 Algemeen
De dekking geldt voor aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat in het in de polis vermelde dekkingsgebied heeft plaatsgevonden.
- 2 Zakenreizen
Voor zakenreizen, die de verzekerde maakt in de uitoefening van zijn bedrijf, geldt de gehele wereld als dekkingsgebied. Echter voor aanspraken, die voortvloeien uit het tijdens deze reizen daadwerkelijk verrichten van activiteiten in de verzekerde hoedanigheid blijft het dekkingsgebied als omschreven in artikel 53.6.1 onverkort van kracht.

ARTIKEL 53.7

ANDERE VERZEKERINGEN

- 1 Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid eveneens op (een) andere polis(sen) gedekt is of daarop gedekt zou zijn als de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan, loopt de onderhavige verzekering als excedent van, respectievelijk als verschil in condities met hetgeen op de andere verzekering is gedekt. De maatschappij is in zodanig geval binnen het raam van deze dekking slechts aansprakelijk indien en voor zover de schade niet onder een andere verzekering is gedekt.
- 2 Een eigen risico van een onder een andere verzekering gedekte schade wordt niet vergoed.

ARTIKEL 54

UITSLUITINGEN EN BIJZONDERE INSLUITINGEN

Naast de algemene uitsluitingen zijn van de verzekering uitgesloten:

ARTIKEL 54.1

OPZICHT

Niet verzekerd zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt aan zaken die een verzekerde of iemand namens hem vervoert, bewerkt, behandelt, bewoont, huurt, (erf)pacht, leent, gebruikt, bewaart of uit hoofde van huurkoop-, lease-, pandovereenkomst, recht van vruchtgebruik of om welke reden dan ook onder zich heeft of heeft gehad.

Deze uitsluiting geldt niet voor:

- 1 gehuurde/ter beschikking gestelde ruimten bij beurzen en tentoonstellingen
schade die voortvloeit uit voorwaarden waarop door verzekerde wordt deelgenomen aan tentoonstellingen, beurzen en dergelijke voor schade aan gehuurde, ter beschikking gestelde ruimten;
- 2 zaken van ondergeschikten
schade aan zaken van ondergeschikten waarvoor verzekeringnemer als werkgever aansprakelijk is. Niet verzekerd is schade aan motorrijtuigen;
- 3 schade die door een brandverzekeraar is vergoed
schade aan zaken die een verzekerde, of iemand namens hem, anders dan krachtens huur, lease, (erf)pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich heeft, indien en voor zover die schade reeds is vergoed door een brandverzekeraar die zich verbonden heeft te handelen overeenkomstig de regels van de Bedrijfsregeling Brandregres (2000), met een maximum van 500.000 euro per aanspraak, als onderdeel van het op het polisblad vermelde verzekerde bedrag per aanspraak;
- 4 brand- en ontploffingsschade bestaande eigendommen opdrachtgever
brand- en ontploffingsschade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever van verzekerde, als omschreven in artikel 34, die aan verzekerde ter bewerking of behandeling zijn toevertrouwd. Voor de in dit artikel omschreven dekking geldt een maximum van 100.000 euro per aanspraak, als onderdeel van het op het polisblad vermelde verzekerde bedrag per aanspraak. De dekking geldt niet indien en voor zover de schade is gedekt onder een andere verzekering.

Evenmin kan op de dekking een beroep worden gedaan voor het vergoeden van een onder die verzekering geldend eigen risico.

ARTIKEL 54.2

GEBRUIK VAN MOTORRIJTUIGEN

Niet verzekerd zijn aanspraken die verband houden met het houden, gebruiken of besturen van motorrijtuigen. Onder motorrijtuigen worden verstaan alle voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het voertuig zelf aanwezig dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders, met uitzondering van fietsen met trapondersteuning.

Deze uitsluiting geldt niet voor:

- 1 ontkoppelde aanhanger
schade veroorzaakt met of door een ontkoppelde aanhanger, tenzij deze, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, nog niet veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;
- 2 laden/lossen
schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of gelost van een motorrijtuig;
- 3 afgevallen/afvallende lading
schade veroorzaakt met of door zaken die zich bevinden op, vallen van of gevallen zijn van het motorrijtuig, anders dan tijdens laad- en loswerkzaamheden;
- 4 passagiersrisico
schade die door een verzekerde als passagier van een motorrijtuig is veroorzaakt; bij schade aan het motorrijtuig zelf zal in dat geval geen beroep worden gedaan op de opzichtsuitsluiting;
- 5 gebruik van motorrijtuigen door ondergeschikten
schade met of door een motorrijtuig veroorzaakt door ondergeschikten tijdens het verrichten van activiteiten voor de verzekerde rechtspersonen waarbij gebruik wordt gemaakt van een motorrijtuig waarvan de verzekerde rechtspersonen geen houder of bezitter zijn; de dekking voor dergelijke aanspraken geldt op voorwaarde dat naast de ondergeschikte ook de verzekerde rechtspersonen als werkgever voor de schade aansprakelijk zijn. Uitgesloten blijft de personen- en zaakschade van de ondergeschikte zelf, die het motorrijtuig bestuurde.

De in de artikelen 54.2.3, 54.2.4 en 54.2.5 omschreven dekking geldt niet indien en voor zover de schade is gedekt onder een verzekering in de zin van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen. Evenmin kan op de dekking een beroep worden gedaan voor het vergoeden van een onder die verzekering geldend eigen risico.

ARTIKEL 54.3

GEBRUIK VAN (LUCHT)VAARTUIGEN

Niet verzekerd zijn aanspraken die verband houden met het houden, gebruiken of besturen van (lucht)vaartuigen, tenzij sprake is van:

- 1 schade aan personen
schade toegebracht aan personen met of door vaartuigen;

- 2 ongemotoriseerd vaartuig of vaartuig met maximum motorvermogen van 3Kw
schade toegebracht door een ongemotoriseerd vaartuig of door een vaartuig met een maximum motorvermogen van 3 Kw;
- 3 passagiersrisico
schade die door een verzekerde als passagier van een (lucht)vaartuig is veroorzaakt; bij schade aan het (lucht)vaartuig zelf zal in dat geval geen beroep worden gedaan op de opzichtsuitsluiting.

ARTIKEL 54.4

ONDERLINGE AANSPRAKELIJKHEID

Niet verzekerd is de onderlinge aansprakelijkheid van de op het polisblad vermelde verzekerden voor zaakschade.

ARTIKEL 54.5

AANSPRAKELIJKHEIDVERHOGENDE BEDINGEN

Niet verzekerd zijn aanspraken die verband houden met een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of ander beding van soortgelijke strekking, tenzij en voor zover verzekerde ook zonder een dergelijk beding aansprakelijk zou zijn geweest. Deze uitsluiting geldt niet voor schade waarvoor verzekeringnemer aansprakelijk is uitsluitend op grond van een vrijwaringsbeding in bestekken, gedeponeerde standaardvoorwaarden en andere in de bouw gebruikelijke standaardvoorwaarden.

ARTIKEL 54.6

OPZET

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit:

- 1 opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;
- 2 gedragingen die onder artikel 54.6.1 vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijk karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat deze niet in staat is zijn/haar wil te bepalen.

De uitsluitingen onder artikel 54.6.1 en 54.6.2 gelden niet voor de aansprakelijkheid van een verzekerde als werkgever voor schade indien het een handelen of nalaten van een of meer ondergeschikten betreft waarvoor een verzekerde als werkgever geen verwijt te maken valt. Indien de verzekerde een rechtspersoon, een vennootschap onder firma of een commanditaire vennootschap is, wordt onder een verzekerde verstaan een bestuurder (in de zin van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek) dan wel een beherend vennoot.

ARTIKEL 54.7

SEKSUELE GEDRAGINGEN

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit:

- 1 seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;

- gedragingen die onder artikel 54.7.1 vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

ARTIKEL 54.8

HET WERK ZELF / ZAKEN VAN ONDERAANNEMERS EN ANDERE BETROKKENEN

Niet verzekerd zijn aanspraken tot vergoeding van schade aan belangen zoals omschreven in artikel 1.4, 34, 39, en 44.2, alsmede de voor de overige rubrieken geldende eigen risico's.

ARTIKEL 54.9

OVERTREDING OVERHEIDSVOORSCHRIFTEN

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade tengevolge van of mogelijk geworden door een handelen of nalaten dat in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift (daaronder begrepen arbo-convenanten die binnen de branche waartoe het verzekerde bedrijf behoort, zijn afgesloten). Deze uitsluiting geldt slechts indien het handelen of nalaten in strijd met bovengenoemde voorschriften is geschied met goedvinden en/of medeweten van verzekeringnemer en/of degene die in het bedrijf feitelijk is belast met het toezicht op de naleving daarvan. Indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze bepaling onder verzekeringnemer verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding.

ARTIKEL 54.10

BUITENLANDSE VESTIGINGEN

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid die verband houdt met de bedrijfsactiviteiten van een vestiging buiten Nederland, tenzij de maatschappij en verzekeringnemer anders zijn overeengekomen.

ARTIKEL 54.11

SPRINGSTOFFEN

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door, voortvloeiend uit of verband houdend met springstoffen, anders dan voor het gebruik ten behoeve van schiethamers.

ARTIKEL 55

SCHADEREGELING

In afwijking van artikel 9 geldt dat de maatschappij het recht heeft een schadevergoeding rechtstreeks aan de benadeelde of anderszins rechthebbende persoon/ instantie te betalen en met deze een schikking te treffen. Bestaat de vergoeding van schade uit periodieke uitkeringen en is de contante waarde daarvan met inachtneming van andere uitkeringen hoger dan het verzekerd bedrag, dan wordt de duur of de hoogte van die uitkeringen naar evenredigheid verminderd.

ARTIKEL 56

BEDRIJFS- EN PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID

ARTIKEL 56.1

OMSCHRIJVING VAN DE DEKKING

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade van derden, voor zover is voldaan aan de vereisten zoals omschreven in artikel 53.

ARTIKEL 56.2

BIJZONDERE INSLUITING WERK- EN/OF LAND-MATERIEEL

De uitsluiting gebruik motorrijtuigen van artikel 54.2 van de algemene voorwaarden is niet van toepassing met betrekking tot de aansprakelijkheid van verzekerden voor door derden geleden schade veroorzaakt door of toegebracht met werk- en/of landmaterieel.

Hierbij geldt het volgende:

- Begripsomschrijving werk- en/of landmaterieel

Onder werk- en/of landmaterieel (hierna te noemen materieel) worden verstaan motorrijtuigen die in de zin van artikel 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.) als zodanig kunnen worden beschouwd, waarbij uitdrukkelijk wordt bepaald dat hieronder niet zijn begrepen vracht- en bestelauto's en andere motorrijtuigen die primair bedoeld zijn voor vervoer over de openbare weg.

- "Eigen" materieel

Ter zake van aanspraken tot vergoeding van door derden geleden schade die is veroorzaakt door of toegebracht met materieel waarvan een verzekerde eigenaar is of daarover beschikt uit hoofde van huurkoop en/of leasing, geldt dat uitsluitend het meerdere boven het krachtens de W.A.M. te verzekeren bedrag - of zoveel meer als elders gedekt blijkt te zijn - is verzekerd.

- Materieel van "derden"

Indien de door derden geleden schade is veroorzaakt door of toegebracht met materieel waarvan een verzekerde geen eigenaar is of daarover niet beschikt uit hoofde van huurkoop en/of leasing geldt het volgende: Ongeacht het eventueel elders in deze polis bepaalde wordt de eigenaar van het materieel of degene die daarover beschikt uit hoofde van huurkoop en/of leasing niet als verzekerde onder deze rubriek beschouwd tenzij een verzekerde daartoe contractueel gehouden is.

- ondergrondse kabels en leidingen

Indien in geval van schade aan ondergrondse kabels of leidingen, blijkt dat niet is voldaan aan de wettelijke onderzoeksplicht geldt een extra eigen risico van 10.000 euro boven het van toepassing zijnde eigen risico.

- gehuurd werkmateriaal

Indien verzekerde materieel heeft gehuurd waarvoor geen (werkmateriaal)verzekering van kracht is die de aansprakelijkheid van verzekerde dekt, geldt een extra eigen van 10.000 euro boven het van toepassing zijnde eigen risico.

ARTIKEL 56.3

AANVULLENDE UITSLUITINGEN

Voor bedrijfs- en productaansprakelijkheid gelden de volgende uitsluitingen in aanvulling op de algemene uitsluitingen en de uitsluitingen van artikel 54:

- 1 Niet (automatisch) verzekerde werken
Niet verzekerd zijn schaden veroorzaakt door, voortvloeiend uit of verband houdend met niet aangemelde en/of niet verzekerde werken als bedoeld in artikel 14.1.

- 2 Geleverde zaken / verrichte werkzaamheden
Niet verzekerd zijn aanspraken tot vergoeding van:

- 1 schade aan en waardevermindering van - de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde - (op)geleverde zaken;
- 2 schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de - door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde - (op)geleverde zaken met inachtneming van het bepaalde in artikel 1.14;
- 3 schade en kosten, ongeacht door wie de kosten zijn gemaakt of de schade is geleden, die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van - door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde - uitgevoerde werkzaamheden.

Bij schade aan reeds door verzekerde (op)geleverde zaken die is veroorzaakt door een na (op)levering daarin - door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde - gemonteerd of geplaatst onderdeel, geldt deze uit-sluiting alleen voor het desbetreffende onderdeel, mits de schade niet het gevolg is van een montage- of plaatsingsfout.

- 3 Werkgeversaansprakelijkheid
Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerde tegenover ondergeschikten.

- 4 Milieuaansprakelijkheid
Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade die verband houdt met een milieuaantasting, ongeacht wat daarvan de oorzaak is.

ARTIKEL 57

WERKGEVERSAANSPRAKELIJKHEID

ARTIKEL 57.1

OMSCHRIJVING VAN DE DEKKING

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van verzekerde(n) tegenover ondergeschikten voor schade die verband houdt met het verrichten van activiteiten voor verzekerde. Deze dekking geldt voor zover is voldaan aan de vereisten zoals omschreven in artikel 53.

ARTIKEL 57.2

AANVULLENDE VERPLICHTING BIJ SCHADE

Ook wanneer de schade onder het eigen risico valt of lijkt te vallen is de verzekerde verplicht, op straffe van hetgeen vermeldt is in artikel 3.5, deze aanspraken zo spoedig mogelijk na het bekend worden daarvan aan de maatschappij te melden. De maatschappij is gerechtigd de schade namens en - voor wat betreft het eigen risico - voor rekening van de verzekerde met de benadeelde te regelen.

ARTIKEL 58

MILIEUAANSPRAKELIJKHEID

ARTIKEL 58.1

OMSCHRIJVING VAN DE DEKKING

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van verzekerde(n) voor schade van derden in verband met een plotselinge, onzekere milieuaantasting mits die niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in)werkend proces. Deze dekking geldt voor zover is voldaan aan de vereisten zoals omschreven in artikel 53.

ARTIKEL 58.2

SCHADE AAN ZAKEN

Indien de milieuaantasting niet veroorzaakt is door een (op)geleverde zaak, wordt onder schade aan zaken als omschreven in artikel 52.2.2 uitsluitend verstaan: schade aan zaken veroorzaakt door luchtverontreiniging (uitstoot, lozing, doorsijpeling of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of verontreinigende werking heeft op de lucht), met uitzondering van schade in verband met een aantasting van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

ARTIKEL 58.3

AANVULLENDE UITSLUITINGEN

Voor milieuaansprakelijkheid gelden de volgende uitsluitingen in aanvulling op de algemene uitsluitingen en de uitsluitingen van artikel 54:

- 1 Werkgeversaansprakelijkheid
Uitgesloten is de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten;

- 2 Opzet
Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door:
  - opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;
  - gedragingen die onder bovenstaande regel vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijk karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat deze niet in staat is zijn/haar wil te bepalen;

- 3 Bereidingskosten eigen locatie
De maatschappij vergoedt nimmer kosten, door wie ook gemaakt, teneinde de milieuaantasting op en de gevolgen daarvan voor een eigen locatie te beperken of ongedaan te maken, behoudens voor zover wordt aangetoond dat deze kosten tevens bereidingskosten zijn in de zin van artikel 1.14. Onder eigen locatie wordt verstaan het adres/de adressen waarop (het bedrijf van) verzekeringnemer is gevestigd, alsmede eventuele andere adressen waarop de verzekerde beroeps-/bedrijfsactiviteiten (mede) worden uitgeoefend. Een adres waarop in opdracht van een klant werkzaamheden worden uitgevoerd geldt niet als eigen locatie;
- 4 Genetische schade
Niet verzekerd zijn aanspraken voor genetische schade.